

2022

[Kokous 1](#) (10.2.2022)

[Kokous 2](#) (3.3.2022)

[Kokous 3](#) (24.3.2022)

[Kokous 4](#) (14.4.2022)

[Kokous 5](#) (5.5.2022)

[Kokous 6](#) (3.6.2022)

[Kokous 7](#) (16.6.2022)

[Kokous 8](#) (16.8.2022)

[Kokous 9](#) (6.9.2022)

[Kokous 10](#) (27.9.2022)

[Kokous 11](#) (18.10.2022)

[Kokous 12](#) (23.11.2022)

KOKOUS 1 (10.2.2022)

Aika: klo 10-11.30

Paikka: Zoom-etäyhteys

Paikalla: Katerina Sornova (puheenjohtaja), Ilkka Haataja, Tuula Harmoinen, Miia Herrala, Jerry Jantunen, Ilona Leppänen (sihteeri), Reeta Niemi, Saijamari Pakkala, Marja Puntalo, Jaakko Tuohiniemi, Sirpa Tuomisto, Päivi Wendelius

Kutsuttuna asiantuntijana: Matti Pitkälä, Kansalliskirjasto (paikalla klo 10-10.35), Johanna Parviainen

Poissa: Anssi Lampela, Salla Rimpinen, Kari Ahola

1. Ajankohtaista

- kokoonpano ([Verkoston jäsenet](#))
- Toimijakuvaailun asiantuntijaverkosto koostuu yliopistokirjastojen, ammattikorkeakoulukirjastojen, erikoiskirjastojen ja yleisten kirjastojen edustajista. Lisäksi verkostossa on edustusta arkistoista ja museosta.
- Verkoston uusi jäsen on AMK-konsortion nimittämä Marja Puntalo Haaga-Heliasta. Kirjastopalvelusta vaihtuu asiantuntija ja uutena verkostoon liittyy Auli Hoffren. Lisäksi Katerina Sornova siirtyy Kansalliskirjaston sisällä toisiin tehtäviin vähintään vuoden ajaksi ja hänen sijaisekseen tulee Jerry Jantunen.
- Pidettiin lyhyt esittelykierrros

2. Metatietosanaston asioita

- Metatietosanaston ylläpitäjä Matti Pitkälä kertoi lyhyesti sanaston ylläpidon käytänteistä
- Keskusteltiin sanastosta ja sen toiminnallisuudesta
- On perustettu uusi ohjesivusto [Metatietosanaston käyttö toimijoiden kuvailussa](#), joka löytyy verkoston Kiwi-sivuilta kohdassa Suositukset. (Ohjesivusto on työn alla)
- Tarkasteltiin uutta ohjesivustoa ja keskusteltiin sen sisällöstä ja hyödyllisyydestä. Se voisi toimia esimerkkinä muille sanastojen ylläpitäville kuvailuryhmille.
- Valmis ohjesivusto tullaan linkittämään Metatietosanastoon esim. kohtaan "Toimija". Myöhemmin ehkä myös sanaston pääsivuille
- Sivustosta pitäisi tiedottaa muille kuvailuryhmille.

3. Verkoston järjestäytyminen

- tulevat kokoukset
- kalenterikutsut 1.4.22 asti, uudet (14.3.-->) lähetetään kokouksen jälkeen
- jatkossakin kokouksia järjestetään kolmen viikon välein
- puheenjohtajan ja sihteerin valinta
 - Toimijakuvaailun asiantuntijaverkosto aseman vakiinnuttamisen myötä ehdotettiin, että puheenjohtaja valitaan Kansalliskirjaston ulkopuolelta ja sihteerinä toimisi Jerry Jantunen.
 - Päädyttiin siirtämään valinnat seuraavaan kokoukseen ja halukkaiden toivotaan laittavan viestiä Katerinalle tai Jerrylle. Jerry Jantunen toimii seuraavan kokouksen puheenjohtajana.

4. Vuosikertomus ([Vuosikertomukset](#))

- Käytiin läpi vuosikertomuksen 2021 luonnos (mahdolliset lisäkommentit voi lähettää Katerinalle)

5. Toimintasuunnitelma ([Toimintasuunnitelma](#))

- Käytiin läpi toimintasuunnitelma vuodelle 2022
- Suunnitelma on varsin yksityiskohtainen, mutta monet tehtävistä ovat viimeistä silausta vaille valmiita.

6. Yhteenveto keskeneräisistä asioista

- lähes valmiina olevien ohjeiden loppusilaus:
 - kokousten ja tapahtumien kuvailu
 - fiktiiviset hahmot:
 - tarkemmat ohjeet toimijakuvailuohjeeseen (pitää ilmaista, että kuvailu ei ole RDA:n mukaista ja tyypit); Toimijakuvailupalvelu tekee, verkosto kommentoi/täydentää; sen jälkeen kommentoitavaksi Sisku-ryhmään
 - entiteetin tyypiksi merkitään: eläin, fiktiivinen hahmo, jumalolento, taruhahmo (selitykset, mitä kaikkea näille tarkoitetaan?) ja metatietosanastoon?
 - Sisku- ja fiktioyhmälle kommentoitavaksi
 - eläinten kuvailu:
 - tarkemmat ohjeet toimijakuvailuohjeeseen (nimetyt (todelliset) eläimet kuvaillaan toimijoiden tavoin, vaikka nämä kuuluvatkin ei-inhimillisiin entiteetteihin)
 - tapahtumien kuvailu:
 - YSOssa olevat tapahtumat pitäisi siirtää Kantoon
 - kuvailuohjeet (tilapäinen nimetty tapahtuma, nähdään aktiivisena toimijana); tapahtumien kuvailuun liittyvät ohjeet viedään ainakin toimijakuvailuohjeeseen, tarvittaessa ohjeistusta tarkennetaan linjauksin RDA-tekstissä (esim. yhteisön auktorisoidun hakutiedon ohjeessa viitataan tapahtumiin useissa kohdissa)
 - yhteisön tyyppi = tapahtuma; metatietosanastossa seuraavat tapahtumat: festivaali, kilpailu (tapahtuma), konferenssi/seminaari, näyttely, projekti, urheilutapahtuma (on viety, tästä voisi huomauttaa kuvailuohjeessa)
 - muut ohjeet:
 - nimettyjen laivojen ja lentokoneiden kuvailu
 - RDA: toimijaentiteetin määrittely
 - Toiku valmistele lausuntoa, joka pohjaa uuteen RDA:han, KAM-kuvailuryhmä miettii linjaukset
 - maantieteellisten paikkojen kuvailu
 - johdonmukaisuus tärkeä: YSOssa olevia maantieteellisiä paikkoja pitäisi siirtää YSO-paikkoihin (edistettävä Finton ja Siskun kanssa)
 - kirjattava periaatteelliset linjaukset RDA:han

7. Tiedoksi

- Kuvailuryhmien puheenjohtajien kokous 26.1.2022 ([kokouksen muistio](#))
 - Jerry Jantunen nimettiin Toikon edustaksi teoksen kuvailuun keskittyvän projektiryhmään (<https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=259489915>)
 - Todettiin, että verkoston jäsenistä Jaakko Tuohiniemi on projektiryhmässä Siskun edustajana ja Ilkka Haataja Muusan edustajana.
- Kuvailuryhmien yhteinen sivusto RDA-sovellusohjeille (MARC-formaatissa): https://wiki.helsinki.fi/x/_S91Fw

KOKOUS 2 (3.3.2022)

Aika: klo 10.10 - 11.33

Paikalla (verkossa): Jerry Jantunen (puheenjohtaja), Ilkka Haataja, Reeta Niemi, Päivi Wendelius, Sirpa Tuomisto, Tuula Harmoinen, Saijamari Pakkala, Marja Puntalo, Kari Ahola, Anssi Lampela, Ilona Leppänen (sihteeri), Jaakko Tuohiniemi (10.25-)

Poissa: Salla Rimpinen, Miia Herrala

1. Puheenjohtajan valinta

- Puheenjohtajaksi ei tullut ehdokkaita. Valinta siirretään seuraavaan kokoukseen.

2. Toimijaentiteetin rajat

- RDA Toolkitissä olevaan Community refinements -osioon tarvitaan linjaus siitä, mikä käsitetään toimijaksi.
- Työstettiin alustavaa versiota, jossa pohjana käytettiin kuvailuryhmien työpajojen muistiinpanoja:

<https://www.kiwi.fi/display/TOIKU/2021#id-2021-tyopajat1ja2>

- Ehdittiin käsitellä kohdat: Yhteisön määritelmä, Tapahtumat, Toimija ja rakennukset sekä Toimija ja paikka
- Linjausten työstämistä jatketaan verkoston seuraavassa kokouksessa. Tavoitteena on saada se kesään mennessä valmiiksi.

3. Seuraava kokous

- Torstaina 24.3.2022 klo 10 – 11.30

KOKOUS 3 (24.3.2022)

Aika: klo 10 - 11.37

Paikalla (verkossa): Jerry Jantunen (puheenjohtaja), Ilkka Haataja, Reeta Niemi, Päivi Wendelius, Tuula Harmoinen, Marja Puntalo, Anssi Lampela, Ilona Leppänen (sihteeri), Jaakko Tuohiniemi, Auli Hoffren, Sirpa Tuomisto, Samu Virokannas

Poissa: Salla Rimpinen, Miia Herrala, Saijamari Pakkala, Kari Ahola

1. Toimijaentiteetin rajat

- Jatkettiin keskustelua entiteettien rajauksista ja käsiteltiin kokoelmia, nimettyjä laivoja, avaruusaluksia tms. ja rakennuksia
- Tarkennettiin toikon entiteetti-rajauksen tarkoitusta: ensisijaisena tavoitteena on selvittää, mitkä eivät kuulu YSO-ontologiaan vaan kuvaillaan toimijoina
- *Kokoelma:* Arkistoissa kokoelma on aineisto eikä toimija, kirjastoissa kuvailtu toimijana. Jatketaan vielä pohdintaa.
- *Alukset eli nimetyt laivat, avaruusaluksset ym.* alukset käsitellään toimijoina
- *Rakennukset:* Otettiin uudelleen käsittelyyn rakennusten kuvailu ja pohdittiin kuvailua vain toimijoina. Todettiin, että päätöksen tueksi olisi hyvä katsoa käytännön esimerkkejä samannimisten rakennusten ja yhteisön kuvailuista. Jerry selvittää seuraavaksi kerraksi esimerkkejä.

2. RDA toolkitin Community refinements

- RDA toolkitissa on joukko AACR:stä peräisin olevia lisäohjeita (Uusi RDA: Resources -> Community resources -> Community refinements), jotka eivät kuulu varsinaiseen RDA:han.
- Katsottiin näitä lyhyesti RDA toolkitissa
- Onko tarvetta kääntää nämä suomeksi muokaten suomalaista käytäntöä vastaavaksi vai riittääkö, että tämäntyyppiset asiat ovat tarpeellisilta osin esim. toimijakuvailuohjeessa?
- Ennen seuraavaa kokousta toivotaan kaikkien käyvän katsomassa näitä, jotta voimme päättää miten näiden suhteen tulisi toimia.

3. Metatietosanasto (Toimija - Yhteisö – toimiala – järjestötoiminta)

- Metatietosanastoon on lisätty Yhteisön toimialat kohtaan järjestötoiminta alle joukko tätä toimialaa täsmentäviä termejä
- Lisäksi lähiaikoina täydennetään myös julkisen hallinnon ja puolustusvoimien aloja

4. Puheenjohtajan valinta ja seuraavat kokoukset

- Vapaaehtoisten puuttuessa Jerry Jantunen on seuraavan kokouksen puheenjohtaja, mutta edelleen toivotaan ehdokkaita puheenjohtajaksi.
- Seuraava kokous on kolmen viikon päästä, ja kokouksia pidetään jatkossakin kolmen viikon välein. Kesällä pidetään tauko.

KOKOUS 4 (14.4.2022)

Aika: klo 10 - 11.30

Paikalla (verkossa): Jerry Jantunen (puheenjohtaja, sihteeri), Ilkka Haataja, Tuula Harmoinen, Auli Hoffren, Anssi Lampela, Reeta Niemi, Saijamari Pakkala, Jaakko Tuohiniemi, Sirpa Tuomisto, Samu Virokannas

1. Toimijaentiteetin rajat

- Tehtiin valmiiksi ehdotus toimijaentiteetin rajaukseksi. Tämä käy vielä Siskun ja kuvailuryhmien puheenjohtajien kommentoitavana. Pyritään saamaan Kuvailuentiteetit-työkalu käyttöön Library of Congressin H405-listasta suomennettuna sellaisenaan (ilman Kuvailuryhmien kommentit -sarakkeessa olevia mainintoja) lukuunottamatta Entiteettien rajat-dokumentissa mainittuja poikkeuksia.

Kuvailuentiteetit.xlsx

Entiteettien rajat.docx

KOKOUS 5 (5.5.2022)

Aika: klo 10 - 11.33

Paikalla (verkossa): Jerry Jantunen (puheenjohtaja), Ilkka Haataja, Jaakko Tuohiniemi, Päivi Wendelius, Sirpa Tuomisto, Tuula Harmoinen, Marja Puntalo, Anssi Lampela, Ilona Leppänen (sihteeri), Samu Virokannas

Poissa: Salla Rimpinen, Miia Herrala, Reeta Niemi, Saijamari Pakkala, Kari Ahola, Auli Hoffren

1. RDA:n angloamerikkalaisten lisäysten toimijaosuudet

- Tarkasteltiin RDA Toolkitissä angloamerikkalaisten lisäysten toimijaosuuksia (Resources -> Community resources -> Community refinements). Näistä on tehty suomennoksia, jotka päätettiin käydä läpi seuraavissa kokouksissa.

2. Uskonnollisiin teoksiin liittyvät toimijat

- Kumea tekee ohjetta uskonnollisista teoksista ja niihin liittyvistä toimijoista, luonnos on täällä: <https://wiki.helsinki.fi/pages/viewpage.action?pageId=400869749>
- Toimijaosuudesta tulee toimijakuvailua varten sopeutettu versio myös toimijakuvailuohjeeseen, luonnos täällä: <https://www.kivi.fi/pages/viewpage.action?pageId=236880698>
- Aloitettiin toimijakuvailuohjeen luonnoksen läpikäyntiä ja sitä jatketaan seuraavassa kokouksessa. Kiinnitetään huomiota, että ohjeteksti on formaatista riippumattomassa muodossa.

3. Kenttä 375 (sukupuoli)

- Toimijakuvailupalvelun ja Asterin tiedontuottajien kokouksissa on todettu, että kenttää 375 (sukupuoli) ei tarvita kirjastojen toimijakuvailussa. Nämä kentät poistetaan Asterista..
- Aiheen käsittely siirretään seuraavaan kokoukseen

4. Seuraava kokous

- Jerry laittaa kyselyn seuraavan kokouksen ajankohdasta

KOKOUS 6 (3.6.2022)

Aika: klo 13 - 14.35

Paikalla (verkossa): Jerry Jantunen (puheenjohtaja), Jaakko Tuohiniemi, Päivi Wendelius, Tuula Harmoinen, Saijamari Pakkala, Kari Ahola, Miia Herrala, Samu Virokannas, Ilona Leppänen (sihteeri)

Poissa: Salla Rimpinen, Ilkka Haataja, Reeta Niemi, Anssi Lampela, Sirpa Tuomisto, Marja Puntalo, Auli Hoffren

1. Uskonnollisiin teoksiin liittyvät toimijat

- Jatkettiin toimijakuvailuohjeen läpikäyntiä <https://www.kivi.fi/pages/viewpage.action?pageId=236880698>
- Nykyinen käytäntö on seurakuntien osalta merkitä nimi ei-hierarkkisessa muodossa. Tutkitaan vielä RDA:ta sen osalta.
- Paavin kohdalla pidettiin termiä Pääjohtajana yhteisössä epäsovivana ja pyritään saamaan siihen sopivampi termi.

2. Seuraava kokous

- Torstaina 16.6.2022 klo 10 – 11.30

KOKOUS 7 (16.6.2022)

Aika: klo 10 - 11.39

Paikalla (verkossa): Jerry Jantunen (puheenjohtaja), Jaakko Tuohiniemi, Ilkka Haataja, Päivi Wendelius, Tuula Harmoinen, Marja Puntalo, Reeta Niemi, Anssi Lampela, Samu Virokannas, Auli Hoffren, Ilona Leppänen (sihteeri)

Poissa: Salla Rimpinen, Sirpa Tuomisto, Auli Hoffren, Saijamari Pakkala, Kari Ahola, Miia Herrala

1. Uskonnollisiin teoksiin liittyvät toimijat

- Ohje [Uskonnollisiin teoksiin liittyvät toimijat](#)
- Jaakko on kerännyt esimerkkejä seurakunnista ja tekee esimerkin/merkkejä toimijakuvailuohjeeseen lisättäväksi. Seurakuntien ensisijainen nimenmuoto merkitään ei-hierarkkisessa muodossa. Keskusteltiin myös yhteisön tyypistä erilaisten seurakuntien osalta eli seurakunta vai uskonnollinen yhteisö vai molemmat. Termien määrittelyä ja käyttöä metatietosanakstossa voisi selventää, ja Anssi, Jerry ja Ilona kokoustavat sen tiimoilta.

- Piispat tms.: Kun henkilö siirtyy eläkkeelle, tehtävä nimi muutetaan arvonimeksi. Esimerkiksi: *Panteleimon, Oulun metropoliitta* -> *Panteleimon, metropoliitta*

2. Metatietosanaston käyttö toimijoiden kuvailussa

- Metatietosanastoon on viety yhteisöjen toimialoja. Metatietosanaston käytöstä toimijakuvailussa on ohjeet toimijakuvailuverkoston sivulla [Metatieto sanaston käyttö toimijoiden kuvailussa](#)
- Aloitettiin ohjeen läpikäyntiä. Lisättiin, että auktorisoidun hakutiedon tarkenteena yhteisön identifioimiseksi voidaan tarpeen vaatiessa käyttää muutakin kuin metatietosanaston yhteisön tyyppiä ja tarkenne voidaan lisätä yhteisön tyyppin kenttään ilman sanaston tunnusta.

3. Seuraava kokous

- Tiistaina 16.8.2022 klo 13 – 14.30
- Uudeksi ajankohdaksi kokouksille valittiin alustavasti tiistai klo 13-14.30
- Uusi puheenjohtaja tarvitaan Kansalliskirjaston ulkopuolelta, mielellään jo ensi kerraksi.

KOKOUS 8 (16.8.2022)

Aika: klo 13 - 14.30

Paikalla (verkossa): Jerry Jantunen (puheenjohtaja), Jaakko Tuohiniemi, Ilkka Haataja, Päivi Wendelius, Tuula Harmoinen, Reeta Niemi, Anssi Lampela, Samu Virokannas, Auli Hoffren, Saijamari Pakkala, Sirpa Tuomisto, Miia Herrala, Ilona Leppänen (sihteeri)

Poissa: Marja Puntalo, Salla Rimpinen, Kari Ahola

1. Puheenjohtajan valinta vähintään kahteen seuraavaan kokoukseen

- Päätettiin pitää kaksi seuraavaa kokousta kollektiivisella puheenjohtajuus -periaatteella.
- Jerry valmistelee etukäteen materiaalit, joita kokouksissa käsitellään.

2. Metatietosanastoon mahdollisesti lisättäviä kategorioita

- Entiteetin tyyppi: toimija -> henkilö, suku, yhteisö, ei-RDA-entiteetti (Marc-kenttä 075)
- Henkilö - muu määrite: henki, Raamatun henkilö, eläin, fiktiivinen hahmo, taruhahmo, jumalolento (Marc-kenttä 386)
- Päätettiin ehdottaa lisättäviksi termit yllä olevien ehdotusten mukaisesti. Eläin, fiktiivinen hahmo, taruhahmo, jumalolento eivät ole RDA:n mukaisia ja siksi metatietosanastoon tulee lisätä niiden yhteyteen selventävä huomautus. Esimerkiksi Ei ole RDA:n mukainen toimija.
- Lisäksi pienryhmä (Jerry, Jaakko ja Ilkka) kokoontuu valmistelevaan alustavaa ohjeistusta auktorien muodostamisesta ei-RDA-entiteetin mukaisista toimijoista esim. fiktiivinen hahmo.
- Todettiin myös, että termit *fiktiivinen hahmo* ja *fiktiivinen yhteisö* ovat väärässä paikassa metatietosanastossa.
- Jos huomaa metatietosanastossa virheitä, epäselvyyksiä tai puutteita, niin niistä voi laittaa viestiä verkoston puheenjohtajalle, ei siis suoraan metatietosanaston ylläpitoon.

3. Käyttäjyhteisöjen tarkennetut ohjeet RDA:ssa

- Henkilöitä koskeva osa: aloitettiin käymään läpi alustavaa luonnosta suomenkielisestä versiosta, joka on käännetty angloamerikkalaisesta versiosta. Todettiin, että kaksi ensimmäistä ehtokohtaa voisi selvyden vuoksi yhdistää.
- Englanninkieliset versiot ovat RDA:ssa, access.rdatoolkit.org/
- Resources -> Community resources -> Community refinements -> Person refinements
- Yhteisöosuus on paljon laajempi ja käsitellään myöhemmin.

4. Metatietosanaston käyttö toimijoiden kuvailussa

- Metatietosanastoon on viety yhteisöjen toimialoja. Metatietosanaston käytöstä toimijakuvailussa on ohjeita toimijakuvailuverkoston sivulla [Metatietosanaston käyttö toimijoiden kuvailussa](#)
- Ei käsitelty, jatketaan läpikäyntiä myöhemmin.

KOKOUS 9 (6.9.2022)

Aika: klo 13 – 14.35

Paikalla (verkossa): Jaakko Tuohiniemi, Ilkka Haataja, Päivi Wendelius, Tuula Harmoinen, Reeta Niemi (13-13.50), Anssi Lampela, Samu Virokannas, Auli Hoffren, Saijamari Pakkala, Sirpa Tuomisto, Miia Herrala, Marja Puntalo, Salla Rimpinen, Kari Ahola, Ilona Leppänen (sihteeri)

Poissa: Jerry Jantunen

1. Siskun kanta H405-listaan ja Entiteetin rajat -paperiin

- Jaakko esitteli Siskussa käytyä keskustelua erityisesti rakennusten auktorisoinnista yhteisönä. Sisku ei kuitenkaan voi asiaa päättää vaan asia pitää käsitellä esimerkiksi Ontologiakehittäjien yhteistyöryhmässä.

- Sovittiin, että puheenjohtaja vie asian sinne käsiteltäväksi. Ensin tarvitaan pohjavalmistelu YS:stä siirrettävistä rakennuksista ja perustelut siirtämiselle.

2. Käyttäjyhteisöjen tarkennetut ohjeet RDA:ssa, henkilöitä koskevan osan tarkistus

- Käytiin läpi ja lisättiin huomioita henkilöitä koskevan osan suomenkieliseen versioon, joka on käännetty angloamerikkalaisesta versiosta.
- Englanninkieliset versiot ovat RDA:ssa, access.rdatoolkit.org/
Resources -> Community resources -> Community refinements -> Person refinements

3. Seuraava kokous

- Seuraavan kokouksen 27.9. aiheina:

Metatietosanaston yhteisötyyppi- ja toimialaohjeitten tarkistus
Toimijakuvailuohjeen kokouksia käsittelevä osa (kenttä 111)
Käyttäjyhteisöjen tarkennetut ohjeet RDA:ssa, yhteisöjä koskeva osa

KOKOUS 10 (27.9.2022)

Aika: klo 13 – 14.15

Paikalla (verkossa): Jaakko Tuohiniemi, Ilkka Haataja, Päivi Wendelius, Tuula Harmoinen, Reeta Niemi, Anssi Lampela, Samu Virokannas, Auli Hoffren, Saijamari Pakkala, Sirpa Tuomisto, Miia Herrala, Ilona Leppänen (sihteeri)

Poissa: Jerry Jantunen, Kari Ahola, Marja Puntalo, Salla Rimpinen

1. Kuvailuryhmien työpaja

- Kuvailuryhmien työpajan ajankohdaksi on suunniteltu 22.11.2022 iltapäivää ja aiheideoita on kerätty tänne <https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=284852263>

2. Metatietosanaston yhteisötyyppi- ja toimialaohjeitten tarkistus <https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=260440555>

- Käytiin läpi ohjeet yhteisön tyyppi -osalta. Siihen voi antaa parannus/korjausehdotuksia jatkossakin.
- Toimialaohje ei ole vielä valmis eli siirretään sen läpikäyminen myöhemmäksi.
- Yhteisön tyyppi ryhmän ohjaustermineinä ovat mm. kirjailijaryhmä, kirjoittajaryhmä, taiteilijaryhmä, tanssiryhmä. Niitä voi kuitenkin käyttää ensisijaisen nimenmuodon tarkenteena, mutta ymmärrettävä ohjeistus tästä puuttuu. Pienryhmä (Jerry, Anssi ja Ilona) kokousta tämän tiimoilta

3. Toimijakuvailuohjeen kokouksia käsittelevä osa (kenttä 111) [Otsikkomuotojen kentät \(1XX ja 3XX\) - Toimijakuvailupalvelu - Global Site \(kiwi.fi\)](#)

- Käytiin läpi ohje. Ohjeen termien käyttöä tulisi vielä selkeyttää eli puhutaanko kokouksista, tapahtumista, yhteisöistä yms.

4. Käyttäjyhteisöjen tarkennetut ohjeet RDA:ssa, yhteisöjä koskeva osa.

- Sovittiin, että käydään ohje läpi pienryhmässä Jerry:n johdolla ja epäselvät tapaukset voidaan tuoda verkoston käsiteltäväksi.

5. Verkoston puheenjohtaja

- Keskusteltiin verkoston puheenjohtajan valinnasta.
- Toimijakuvailuverkosto nähtiin vielä niin uutena ja nykyinen toimijakuvailu kehitysvaiheessa olevana, että toivottiin Kansalliskirjaston pitävän puheenjohtajuuden vähintään seuraavat kaksi vuotta.
- Todettiin, että ryhmät ovat varsin erilaisia eikä vaade puheenjohtajuudesta Kansalliskirjaston ulkopuolelta aina ole tarkoituksenmukainen. Kansalliskirjastolla on tällä hetkellä toimijakuvailussa vahvin rooli ja osaaminen.
- Olisi hyvä kirjoittaa auki puheenjohtajan tehtävät.

6. Seuraava kokous 18.10. klo 13-14.30

KOKOUS 11 (18.10.2022)

Aika: klo 13 – 14.17

Paikalla (verkossa): Jerry Jantunen (puheenjohtaja), Jaakko Tuohiniemi, Ilkka Haataja, Päivi Wendelius, Tuula Harmoinen, Reeta Niemi, Anssi Lampela, Auli Hoffren, Saijamari Pakkala, Sirpa Tuomisto, Marja Puntalo, Kari Ahola, Ilona Leppänen (sihteeri)

Poissa: Samu Virokannas, Salla Rimpinen, Miia Herrala

1. Melindan työpaja 29.11. klo 13-16

- Jerry ja Jaakko pitävät työpajassa esitykset ja osa osallistuu muuten
- Päätettiin siirtää verkoston kokous 29.11. -> 23.11. klo 13-14.30

2. Toimijakuvailuohjeen siirto samalle sivustolle, jossa ovat muut RDA-sovellusohjeet

- Tällä hetkellä [Toimijakuvailuohje](#) on linkitetty [RDA-sovellusohje-sivustolle](#).
- Nähtiin, että aihealähtöinen toimijakuvailuohje olisi parempi kuin nykyinen formaattilähtöinen ja ottaisi paremmin huomioon eri sektorit. Ohjeessa olisi hyvä olla esimerkkejä kaikilta KAM-sektoreilta. On kuitenkin kiinnitettävä huomiota, ettei ohjeesta tule liian epämääräinen.
- Nykyinen formaattilähtöinen toimijakuvailuohje on kuitenkin tarpeellinen käytännön työssä eikä sitä saa hävittää kokonaan. Selvitettävä miten sen saisi sisällytettyä tai linkitettyä ohjeeseen.
- Ohjeen siirto RDA-sovellusohjeet-sivustolle nähtiin mahdollisena, mutta toisaalta sitä pidettiin liian kirjastokeskeisenä. Yhtenä mahdollisuutena voisi olla erillinen KAM-portaali. Tärkeää on kuitenkin ohjeiden helppo löydettävyyys.
- Todettiin, että ohjeen uudelleen muotoilu tulee viemään aikaa.
- Jerry vie keskustelussa esiin nousseita näkökohtia Kumealle tiedoksi.

3. RDA:n tarkennetut ohjeet: ohjeen muotoilu sekä alustava katsaus yhteisöpuoleen

- Viimeisteltiin henkilöitä koskevan osan suomenkielinen versio. Ohje on nyt valmis vietäväksi RDA toolkittiin.
- Sovittiin, että yhteisöjä koskevan osan käyvät läpi Jerry ja Ilona. Myös Anssi käy ohjeen läpi ja kommentoi tarvittaessa. Ohje tullaan käsittelemään tarvittavin osin 23.11. pidettävässä kokouksessa.

4. Muut asiat

- 8.11. sovittu kokous tullaan perumaan, jollei ilmene sitä ennen käsittelyä vaativia asioita.

KOKOUS 12 (23.11.2022)

Aika: klo 13 – 14.33

Paikalla (verkossa): Jerry Jantunen (puheenjohtaja), Jaakko Tuohiniemi, Ilkka Haataja, Päivi Wendelius, Tuula Harmoinen, Anssi Lampela, Auli Hoffren, Saijamari Pakkala, Sirpa Tuomisto, Marja Puntalo, Kari Ahola, Samu Virokannas, Ilona Leppänen (sihteeri)

Poissa: Reeta Niemi, Salla Rimpinen, Miia Herrala

1. Lyhyesti

- Kumea haluaa toimijakuvailuohjeen samalle sivustolle muitten kirjastojen kuvailuohjeitten kanssa. Rakenteen muuttaminen formaattipohjaisesta RDA:n käsitteitten mukaan järjestetyksi ja muitten kuin MARC-formaatin mukaisten esimerkkien tekeminen sopii Kumealle, mutta sivuston vaihto halutaan jo ennen sitä.
 - Sovittiin, että ohjeita aletaan muokata ja siirtää vähitellen sivustolle. Nykyiset ohjeet pysyvät voimassa, kunnes kaikki on saatu siirrettyä.
- Metatietosanaston lisäykset
 - RDA-käsitteet – Toimija – Henkilö - muu määrite: henki, Raamatun henkilö, fiktiivinen hahmo, taruhahmo, jumalolento, eläin
Huomioitava, että fiktiivinen hahmo, taruhahmo, jumalolento, eläin eivät ole RDA:n mukaisia toimijoita, ja niissä on tämä käyttöhuomautuksena.
<https://finto.fi/mts/fi/page/m4972>
 - Fiktiivinen yhteisö on nyt sanastossa yhteisön tyyppinä. Sovittiin, että se siirretään muu määrite -kohdan alle. Lisäksi tarkennuksena, että fiktiivisiä yhteisöjä ei auktorisoida, mutta niitä voidaan käyttää bibliografisessa kuvailussa.
 - Uusi käsiteryhmä Entiteetin tyyppi: Muut kuvailussa tarvittavat käsitteet - MARC 21 - MARC 21 -auktoreetit - Entiteetin tyyppi: teos, ekspressio, toimija, suku, yhteisö, ei-RDA-entiteetti
<https://finto.fi/mts/fi/page/m4976>
 - Ammatti- ja arvonimiosioissa tehty yksittäisten termien muutoksia
[Metatietosanaston kehittäminen](#)

2. Metatietosanaston yhteisön tyyppi -osion kehittäminen

- Keskusteltiin yhteisön tyyppi -termeistä ja niiden käytöstä, sanaston kehittämisen historiasta ja periaatteista. Kuvailuissa ilmenevien tarpeiden myötä ja sanaston luonne huomioon ottaen sanastoa kehitetään lisäämällä uusia termejä ja ohjaustermejä, tarkentamalla määrittäviä ja sanaston käytön ohjeita.
- Aikaisemmin oli jo sovittu, että jos on välttämätöntä lisätä nimeen tarkenne, voidaan käyttää myös metatietosanaston ulkopuolisia termejä, mikä vastaa RDA:n sääntöjä. Tarkenne tarvitaan, jos yhteisön nimestä ei käy ilmi, että kyseessä on yhteisö tai erottamaan samannimiset yhteisöt toisistaan.
- Ongelmalliseksi koettiin metatietosanaston ohjaustermien käyttö tarkenteena. Mahdollisuus pidetään käytössä ja kirjattiin Metatietosanaston käyttö toimijoiden kuvailussa -ohjeisiin.
- Lisäksi päätettiin muuttaa ohjaustermit: kirjailijaryhmä, kirjoittajaryhmä, taiteilijaryhmä, tanssiryhmä varsinaisiksi yhteisön tyypeiksi ryhmä-termin alatermeiksi.

3. RDA:n tarkennetut ohjeet

- Henkilön ohjeet viety RDA Toolkitiin, tulevat näkyviin joulukuun päivityksessä
- Yhteisön ohjeita on käyty läpi alustavasti ja pyritään käsittelemään kokonaisuudessaan seuraavaan RDA-päivitykseen (helmikuun loppu?) mennessä.

4. Muut asiat

- Tiistaina 20.12 pidettäväksi sovittu kokous perutaan. Seuraava kokous on tiistaina 10.1.2023 klo 13-14.30. Keväällä jatketaan samalla ajankohdalla kuin syyskaudella eli kolmen viikon välein tiistaisin klo 13-14.30. Jerry lähettää kalenterikutsut.